

Letno poročilo 2021

Forum za enakopraven razvoj, društvo

Predstavitev društva

OSEBNA IZKAZNICA

Ime: **Forum za enakopraven razvoj, društvo**

Skrajšano ime: **Društvo FER**

Naslov: **Ob dolenski železnici 12, 1000 Ljubljana**

Telefon: **+ 386 (0)41 210 235**

E-naslov: info@forumfer.org

Spletna stran: www.forumfer.org

Matična številka: **4037545000**

Davčna številka: **15577899**

Transakcijski račun: **SI56 0208 2025 9691 531**

Datum vpisa v register društev: **16. november 2011**

Ekipa FER v letu 2021:

Darja Sekula Krstič, predsednica in vodja projektov

Ana Kalin, oblikovalka politik in analitičarka

V društvu je sodelovalo 5 prostovoljcev, ki so skupaj opravili 210 ur organizacijskega prostovoljskega dela in 230 ur vsebinskega prostovoljskega dela. Za kakovostno izvajanje aktivnosti in doseganje zastavljenih ciljev FER pomagajo tudi občasni zunanji sodelavci in partnerske organizacije.

FER je član naslednjih mrež:

- Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij – CNVOS
- Stičišče NVO osrednje Slovenije
- Slovenska mreža prostovoljskih organizacij
- Ženski lobi Slovenije
- Usmerjevalna skupina Odbora civilne družbe za Skupno strategijo Afrika – EU (JAES)
- Platforma NVO za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč - Sloga
- Mreža organizacij, ki delujejo na področju revščine in socialne izključenosti – EAPN Slovenija

VIZIJA, POSLANSTVO, VREDNOTE

VIZIJA

Enakopraven in pravičen svet, ki temelji na sodelovanju.

POSLANSTVO

Graditi vzdržne in enakopravne načine delovanja skupaj z angažiranimi posamezniki in organizacijami.

VREDNOTE

- Enakopravnost
- Pravičnost
- Trajnost
- Nesebičnost/solidarnost
- Pravica do razvoja
- Enakost spolov
- Enake možnosti za vse
- Soodvisnost
- Skladnost

Vsebinske prioritete

Enakost spolov

Migracije

Geografske prioritete

Zahodni Balkan

Podsaharska Afrika

DEJAVNOSTI

Ozaveščanje in usposabljanje

Spletne strani www.forumfer.org, www.facebook.com/forumfer

Spletna stran je bila sproti ažurirana in nadgrajena z vsebinami tekočih projektov oz. vsebinami vezanimi na prioriteta področja. Prispevki, ki so bili objavljeni na spletni strani, so bili deljeni tudi prek interakcije na drugih spletnih mestih, predvsem pa na Facebook strani društva. Pridobivali smo nove uporabnike, bralce, spremljali njihove potrebe in bralne navade ter promovirali strani.

Novice

V letu 2021 smo informirali in ozaveščali prek e-novic vse leto, predvsem pa v drugi polovici leta, ko smo izvajali projekt Z refleksijami do pravične in enakopravne bodočnosti.. Pri večini teh novicah ni šlo zgolj za informiranje, ampak smo bralcem nudili širši pogled ter jih spodbujali k razmišljanju in spreminjanju obstoječih vzorcev delovanja. Nadaljevali smo tudi z blog novicami, kjer smo vključili svoje mnenje na aktualno temo. Seznam naročnikov na dnevne e-novice vključuje širok spekter ljudi, ki prihajajo iz vrst nevladnih organizacij (razvojnih, okoljskih, s področja sociale, enakosti spolov itd.), izvajalskih ustanov, MZZ, MNZ, evropskih poslancev, novinarjev in akademikov.

Svetovanje in usposabljanje

V letu 2021 smo izvedli več usposabljanj, in sicer:

- usposabljanje za zaposlene v 3 partnerskih organizacijah v Ugandi na temo enakosti spolov in nasilja zaradi spola;
- usposabljanje za zaposlene v 2 partnerskih organizacijah v Albaniji na temo enakosti spolov ter delovanja in financiranja NVO;
- delavnice za mlade na temo enakosti spolov.

Opravili smo številne svetovalne oz. mentorske ure: na področju pridobivanja sredstev in projektnega managementa ter na vsebinskih področjih društva.

Zagovorništvo

FER je nadziral cilje in usmeritve na nacionalni in globalni ravni ter v sodelovanju s podobno mislečimi organizacijami oblikoval in posredoval predloge za bolj enakopravno, pravično in trajno delovanje mednarodne skupnosti. Aktivno je sodeloval pri sooblikovanju vsebin, vezanih na mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč v Sloveniji in na mednarodni ravni. Aktivno se je vključeval tudi v procese civilne družbe na področjih enakosti spolov in migracij v Sloveniji.

Sodelovali smo v naslednjih zagovorniških procesih:

- Odnosi EU – Afrika na nacionalni ravni
- Vključevanje civilne družbe v Skupno strategijo Afrike in EU
- Enakost spolov v razvoju
- Vključevanje vidika spola v ukrepe za zajezitev pandemije Covid-19
- Vključevanje vidika spola v trajnostno upravljanje z naravnimi viri in odpadki
- Vprašanje strateških partnerstev na področju humanitarne pomoči v Sloveniji
- Kontinuiteto financiranja NVO na področju enakosti spolov in mednarodnega razvojnega sodelovanja

Botrstvo

Pri šolanju podpiramo 8 otrok iz begunskih družin v Ugandi, vendar so bile šole žal skoraj celo leto zaprte. Za določene razrede (zaključni razredi) so se šole odprle za nekaj mesecev, večina otrok pa je ostala doma in se ni šolala, saj ni potekalo šolanje na daljavo.

Projekti

V letu 2021 so bili sofinancirani naslednji projekti:

- Več hrane in enakosti, manj kriz
- Z vodo do dostojnega življenja
- Odpravljanje temeljnih vzrokov diskriminacije žensk v Albaniji
- Z refleksijami do pravične in enakopravne bodočnosti
- Multisource

Projekt »Več hrane in enakosti, manj kriz«

V letu 2021 se je nadaljeval triletni projekt, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Zaključil se bo oktobra 2022. Cilj projekta v Ugandi je povečati odpornost na krize in varnost preskrbe s hrano in vodo vsaj 500 ranljivim družinam (3200 oseb) v Ndejje in Kampali.

Uporabniki so obdelovali obe pridelovalni zemljišči in si razdeljevali pridelke. Na kmetiji v Nakawuki so bili dograjeni prostori, v katere so se priselile dodatne 3 družine. Družine, ki so se preselile, pomagajo pri vzdrževanju in delu na kmetiji. Trenutno je na zemljišču 5 družin, v njegovi bližini pa še 8, ki so tudi aktivno vključene v delo. Izgrajeno je bilo suho eko stranišče (z ločenim prostorom za ženske), ki tudi pridelava kompost, ki se ga lahko nadalje uporabi na zemljišču.

Zgrajen je bil kokošnjak in kupljenih 1500 piščancev, ki so bili na farmi oskrbovani prve mesece, nato pa razdeljeni med vključene družine. 300 družin v Ndejje je prejelo majhne kokošnjake in vsaka po 5 kokoši. Zanje so potekala tudi usposabljanja o reji kokoši, s poudarkom na reji v urbanem okolju. Za

družine je še naprej potekalo mentorstvo za urbano kmetijstvo. Začeli smo s pripravami na rejo krav in rib. Potekali so tudi številni ozaveščevalni dogodki (debate, varčevalna srečanja, športni dogodki, delavnice) na področju prehranske varnosti, kriz zaradi podnebnih sprememb, pitne vode, preprečevanja konfliktov, enakosti spolov in nasilja zaradi spola.

Projekt »Z vodo do dostojnega življenja«

V letu 2021 se je začel projekt »Z vodo do dostojnega življenja«, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Izvaja ga FER v sodelovanju z lokalno partnersko organizacijo HOCW v Ugandi in slovenskim podjetjem LIMNOS.

S projektom bo zagotovljen dostop do pitne vode 400 gospodinjstvom oziroma 2600 osebam, 3 šolam in 700 otrokom ter 2 zdravstvenim centrom oz. 500 pacientom, povečana prehranska varnost 300 gospodinjstev, zagotovljena sanitarna ureditev za vključena gospodinjstva, šole in zdravstvene centre kot preventiva za Covid-19 in druge bolezni, vzpostavljeni pogoji za socialno podjetništvo v sklopu krožnega gospodarstva ter povečana socialna in ekonomska opolnomočenost prebivalstva v kontekstu trajnostnega upravljanja z vodami in trajnostnega razvoja.

V letu 2021 je bila opravljena raziskava glede ustreznosti vode, lokacij, naseljenosti in dostopa ter na podlagi tega izbrane lokacije za gradnjo desetih predvidenih vodnjakov. Zgrajena sta bila dva vodnjaka s sončnimi kolektorji. Vsak vodnjak uporablja cca 40 družin. Voda je pitna. To pomeni, da ni potrebna ne uporaba filtrov, niti prekuhavanje, kar za uporabnike pomeni privarčevan denar in/ali čas.

Z namenom večje prehranske varnosti gospodinjstev je 300 družin prejelo znanje in materiale (gume, vreče, seme, sadike, zemljo idr.) za vzpostavitev urbanih gredic. Gredece jim omogočajo pridelavo zelenjave, s čimer obogatijo svojo vsakodnevno prehrano. Ker je za uspevanje gredic nujno potrebno zalivanje, je bilo vzpostavljenih 25 vodnih zbiralnikov za zajemanje padavinske in odtekajoče vode. Predvidenih je še 35 podobnih zbiralnikov na območju Ndejje. Tako je omogočeno, da je voda na voljo skozi celo leto in ne le v deževni sezoni.

Predvidena je gradnja 10 skupnostnih eko stranišč. V letu 2021 sta bila zgrajena dva. Stranišča so zgrajena tako, da imajo dekleta in ženske na voljo ločene prostore z vodo, kar jim omogoča ustrezno higieno. Ob gradnji je potekalo tudi ozaveščanje o pomenu uporabe stranišč in vzdrževanju čistoče. Tekom projekta bo vzpostavljenih 20 vodnih zbiralnikov z namenom zagotavljanja vode za sanitarne namene. V letu 2021 je bilo vzpostavljenih 10.

200 družin je prejelo »tip tap« umivalnike, ki jih imajo na svojih dvoriščih. Tako je omogočena boljša higiena rok, kar je zelo pomembno v boju proti različnim črevesnim boleznim in Covidu-19. Prejeli so tudi domače milo, ki so ga izdelali zaposleni, in maske.

Izvedena so bila usposabljanja za zaposlene in uporabnike o spolu in spolnih vlogah v povezavi s prehransko varnostjo, dostopom do vode in upravljanjem z vodo.

Lokalna organizacija je za zaposlene izvedla usposabljanja o klimatskih pogojih, kompostiranju, različnih načinih gnojenja in pridelave gnoja, makro organizmih, zemlji in rodovitnosti zemlje, vzgoji različnih rastlin. Zaposleni so znanje prenašali na uporabnike.

Organizirane so bile tudi debate na temo upravljanja z vodo s poudarkom na vidiku spola ter dogodki na temo načrtovanja prehrane in varčevanja.

V izkop jam za vodne zbiralnike je bila vključena geto mladina. Mladi z delom zaslužijo za življenje in ne postopajo okrog brez dela in volje. Ti mladi so sicer ponoči hodili naokoli in poskušali najti kaj za ukrasti, da bi imeli za preživetje, zato je HOCW prevzel pobudo, da jih rehabilitira in jim da delo za zaslužek ter upanje, da se da preživeti z delom, ne zgolj s krajo. Izkopano zemljo so uporabniki nadalje izkoristili za izdelavo blatnih opek. Ena od uporabnic je na primer naredila 3.000 blatnih opek in tako zaslužila 750.000 UGX, kar je cca 200 evrov.

V skupnosti je moč zaznati velike razlike med spoloma in z epidemijo se stanje še slabša. Ženske so prikrajšane na več načinov, moški zapuščajo družine, ženske pa ostajajo same z otroki v najetih prostorih, brez denarja za najemnino, kar najemodajalci velikokrat izkoristijo in zahtevajo seksualna dejanja. To je v zadnjih letih prepoznati kot enega najbolj perečih problemov žensk, zato ženske potrebujejo veliko ozaveščanja glede njihovih pravic, hkrati pa tudi rešitve za zaslužek, kar jim s projektom ves čas skušamo omogočiti.

Projekt »Odpravljanje temeljnih vzrokov diskriminacije žensk v Albaniji«

V letu 2021 se je nadaljeval triletni projekt, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Zaključil se bo oktobra 2022. V sodelovanju z lokalnima partnerskima organizacijama Balkan Center for Cooperation and Development (BCCD) in Observatory for Children's rights se izvajajo aktivnosti za

izboljšanje razumevanje temeljnih vzrokov diskriminacije in krepitev pravic deklet in žensk v zasebni in javni sferi v Prrenjasu in Devollu. Vse aktivnosti v projektu izhajajo iz OECD SIGI indeksa in naslavljajo temeljne vzroke diskriminacije žensk, tudi pri slabšem dostopu do informacij na področju upravljanja z odpadki in do varnih zelenih in javnih površin za deklice in ženske.

Lansko leto je bilo posvečeno odkrivanju temeljnih vzrokov neenakosti med spoloma in diskriminacije žensk v Prrenjasu in Devollu. Skladno z Indeksom socialnih institucij in razlik med spoloma (Social Institutions and Gender Index), ki ga je razvil OECD in se osredotoča na vpliv norm, vrednot in zakonov na diskriminacijo proti ženskam in neenakosti med spoloma, je bila izvedena raziskava, pripravljena so bila tudi priporočila za zmanjšanje razkoraka med spoloma. V letu 2021 so se izvajale zagovorniške aktivnosti z identificiranimi odločevalci na nacionalni in lokalni ravni v Prrenjasu, Devollu, Korci in Pogradecu. Naslovljenih je bilo preko 100 odločevalcev, medijev, predstavnikov civilne družbe, katerim je bila predstavljena raziskava o vplivu socialnih institucij, norm in stereotipov na (ne)enakosti med spoloma ter priporočila za odpravljanje neenakosti. V juniju je bilo organiziranih 8 dogodkov za ozaveščanje o temeljnih vzrokih za neenakosti med spoloma. Srečanja so potekala na vsebine enakosti spolov na splošno in SGBV, vključno s posledicami na neenakosti zaradi Covid-19, diskriminacije v družini, omejenega dostopa do produktivnih in finančnih virov ter omejenih svoboščin. Oblikovala so se naslednja priporočila za reševanje izzivov, identificiranih v SIGI poročilu: 1) Okrepiti sodelovanje med državno upravo, civilno družbo in privatnim sektorjem; 2) Potrebne so redne ozaveščevalne akcije in srečanja, ki občanom ponujajo dostop do informacij glede ključnih storitev in pravic, s poudarkom na ozaveščanju žensk; 3) Potrebno je nuditi podporo tako civilni družbi, ženskim organizacijam kot tudi nacionalnim organom za zagotavljanje osnovnih storitev kot so zdravstvena oskrba mater, spolno in reproduktivno zdravje in pravice in storitve za podporo žrtvam nasilja; 4) Potrebno je podpirati spletne platforme kot podporno orodje v času zaprtij države, v takih obdobjih lahko pomembno vlogo odigrajo formalni in neformalni lokalni vodje; 5) Okrepiti odpornost na ravni lokalne skupnosti kot tudi enakopravno zagotavljanje storitev.

Eden od rezultatov projekta je tudi, da deklice in dečki poznajo načelo enakosti spolov in pridobijo orodje za naslavljanje temeljnih vzrokov diskriminacije proti ženskam, zato smo zanje prevedli in priredili pripovedno igro s kartami Tako je! za razbijanje spolnih stereotipov in izvajanje delavnic, ki je bila v Sloveniji med mladimi zelo dobro sprejeta. Pripravljen je bil [ozaveščevalni video mladih](#). Usposobljeni mladi vodje so izvajali ozaveščevalne aktivnosti v Prrenjasu, Devollu in Korci ter prek družbenih omrežij, predvsem Instagrama, kjer so ustvarili profil [»Korca women power«](#). Izvedeni sta bili 2 tematski odbojarski tekmi v Korci in Pogradecu, na katerih so mladi delili majice s slogani za podporo enakosti spolov in ozaveščali na to temo. Organizirana je bila okrogla miza na temo enakosti med spoloma, s poudarkom na nasilju nad ženskami. V Korci je bilo organizirano srečanje s predstavnico z veleposlaništva, namenjeno ogledu filma o Ivani Kobilici in pogovoru o uspešnih ženskah in enakosti med spoloma.

Na podlagi raziskave o vplivu vidika spola na upravljanje z odpadki v Prrenjasu in Devollu je bilo pripravljeno poročilo za boljše vključevanje žensk v upravljanje z odpadki. Pokazalo se je, da je še veliko prostora za izboljšanje upravljanja z odpadki, recikliranja in izboljšanega odnosa do okolja. Potrdile so se stereotipne vloge moških in žensk, pri čemer ženske opravijo levji delež gospodinjskih in skrbstvenih del doma, za kar niso plačane. Odločitve glede upravljanja z odpadki pa v večji meri sprejemajo moški, ki zasedajo vse vodstvene položaje tako na ravni občine kot tudi podjetij, ki skrbijo za upravljanje z odpadki. Ženske so predlagale načine za ekonomsko opolnomočenje, predvsem ločevanje odpadkov proti plačilu na ravni gospodinjstva ter zbiranje, predelava in prodaja rabljenih oblek, tudi s finančno podporo občine.

Pripravljena so bila priporočila za podjetja, načrtovalce in izvajalce projektov o vplivu spola na projekte in o načinih vključevanja vidika spola v projekte ter predlogi glede vzpostavitve ekonomskih dejavnosti

za ženske na ravni skupnostnega upravljanja z odpadki. Priporočila so se obravnavala na novembrskem srečanju o vključevanju vidika spola v upravljanje z vodami.

FER je septembra izvedel delavnico za mlade lokalne vodje. Temi sta bili dve, in sicer upravljanje z odpadki in varovanje okolja ter vključevanje vidika spola v upravljanje z odpadki. Delavnica je ponovno pokazala nizko raven ozaveščenosti glede vpliva človeka na okolje kot tudi glede vpliva spolnih stereotipov na ljudi. Hkrati pa se je pokazalo zanimanje mladih in njihova želja po spremembah. Partnersko podjetje Limnos je za namene delavnice in nadaljnjega ozaveščanja pripravilo gradivo za mlade, ki vključuje tudi primere kako lahko posamezniki vplivamo na spremembe, FER je v gradivo vnesel vidik spola.

Izvedena je bila raziskava o varnosti žensk in deklet v Prrenjasu in Devollu, s posebnim poudarkom na naslednjih kategorijah SIGI: državljanske pravice, še posebej pravica do svobodnega gibanja, in telesna integriteta, še posebej z vidika nasilja nad ženskami. Raziskovanje se je osredotočilo na identifikacijo lokalnih rešitev, krepitev zakonov in politik, investicij v varna in ekonomično uresničljiva javna mesta ter spodbujanje spreminjanja družbenih institucij, ki podpirajo pravice deklic in žensk.

Projekt »Z refleksijami do pravične in enakopravne bodočnosti«

Projekt je potekal junija do decembra 2021. Izveden je bil v sklopu projekta »Za odprto, pravično in trajnostno Evropo v svetu – Projekt predsedovanja EU 2020–2022«, ki ga sofinancira Evropska unija, Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za zunanje zadeve, izvaja pa Platforma SLOGA. Projekt je prispeval k dvigu ozaveščenosti slovenske javnosti, predvsem mladih, katere smo naslavljali s svojimi prispevki in jih vključevali tudi v pripravo prispevkov. Predstavili smo jim mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč ter znotraj tega še prav posebej tri vsebine; enakost spolov, migracije, podnebne spremembe. Ker razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč nista posebej zanimivi temi za slovenski prostor, je projekt slonel na osebnih izkušnjah, pogledih in dojemanih mladih in strokovnjakov iz Albanije, Slovenije in Ugande o doseganju Agende 2030 in človekovih pravic, s poudarkom na enakosti spolov, migracijah in podnebnih spremembah.

Objavljenih je bilo preko 30 prispevkov mladih in strokovnjakov, ki so bili objavljeni na spletni strani ter preko različnih drugih komunikacijskih kanalov, in zbrani v knjižici, ki je bila tiskana v 300 izvodih in poslala sodelujočim, mladinskim centrom in srednjim šolam po Sloveniji ter relevantnim akterjem na področju MRS in HP. Izvedli smo konferenco »Razvojno sodelovanje in kam gre ta svet« ter sodelovali na spletnem festivalu dobrih praks.

Projekt »MULTISOURCE«

Projekt MULTISOURCE oziroma »Modular Tools for Integrating natural Treatment Solutions in Urban Water Cycles« je 4-letni evropski projekt, ki se je pričel izvajati junija 2021. Financiran je v okviru programa Horizont 2020, usmerjen pa je v razvoj in spodbujanje sonaravnih rešitev za upravljanje z vodami v urbanih okoljih. V okviru projekta bodo razvita inovativna orodja, pristopi in poslovni modeli za čiščenje, shranjevanje in ponovno uporabo vode v urbanih okoljih, seveda na sonaraven način. V projekt je vključenih sedem pilotnih projektov, in sicer v Gironi, Oslu, Lyonu, Milanu, Leipzigu, na podeželju Belgije in v ZDA.

FER v projekt vstopa v vlogi strokovnjaka za enakost spolov. Naša naloga je vidik spola vključiti v vse faze projekta, kar pomeni, da smo bili vključeni že v njegovo načrtovanje. Tekom projekta bomo partnerje ozavestili na kakšen način in zakaj je nujno pri iskanju rešitev za upravljanje z vodami potrebno razmišljati o vplivu teh rešitev na ženske in moške, pri čemer se ta vpliv razlikuje tudi glede na njihov socialno-ekonomski položaj, etnično pripadnost, raso ali druge osebne okoliščine. Pripravili bomo tudi

pregled obstoječe literature o povezavah med upravljanjem z vodami, sonaravnimi rešitvami in enakostjo spolov. Vključeni bomo tudi v pripravo priporočil za zagotavljanje enakosti spolov v javno-zasebnih partnerstvih, ki naj bi odigrala pomembno vlogo pri širjenju sonaravnih rešitev v urbanih okoljih.

V letu 2021 je FER izvedel prvo delavnico za ozaveščanje partnerjev o vplivu spolnih stereotipov na življenje žensk in moških, tudi v povezavi s trajnostnim razvojem in okoljem, uporabi spolno občutljive rabe jezika in že obstoječimi praksami vključevanja vidika spola v partnerske organizacije. Prav tako smo bili vključeni v oblikovanje smernic za vključevanje zainteresiranih deležnikov in končnih uporabnikov v pilotne projekte, pri čemer smo skrbeli za zagotavljanje in uresničevanja cilja enakosti žensk in moških.

Ljubljana, 28. 2. 2022

Forum za enakopraven razvoj, društvo
Ob dolenski železnici 12
SI-1000 Ljubljana